

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κάποιοι στην Ε.Ε. δεν ήθελαν να διασωθεί η Ελλάδα

26/09/14

[ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ](#)

Την αγωνία και τις –σπάνιες και κατά κανόνα απατηλές– στιγμές έκστασης που γνώρισε ως πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου περιγράφει ο Χέρμαν Βαν Ρομπτί στο βιβλίο του «Η Ευρώπη στη Θύελλα: Υποσχέσεις και Προκαταλήψεις», που μόλις κυκλοφόρησε.

Ο κ. Βαν Ρομπτί ξεκινά την αφήγησή του από την πρώτη του Σύνοδο Κορυφής ως πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στις 11 Φεβρουαρίου του 2010. Όπως σημειώνει, η σύνοδος είχε διοργανωθεί επτά εβδομάδες νωρίτερα με κεντρικό θέμα την ανάπτυξη και την προάσπιση του κράτους πρόνοιας στην Ευρώπη. Εν τω μεταξύ, ωστόσο, οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι είχαν ξεπεραστεί από τις εξελίξεις, καθώς «μία ευρωπαϊκή χώρα, η Ελλάδα, βρισκόταν στα πρόθυρα της χρεοκοπίας». Ήδη τον Δεκέμβριο του 2009, γράφει, ο Γιώργος Παπανδρέου είχε σοκάρει και εντυπωσιάσει τους εταίρους του, αποκαλύπτοντας με «ασυνήθιστα ειλικρινείς όρους την οικτρή κατάσταση των δημόσιων οικονομικών της χώρας του».

Συστημική απειλή

Ο Βέλγος πολιτικός σημειώνει ότι στη σύνοδο του Φεβρουαρίου οι ηγέτες της Ε.Ε. κατάλαβαν ότι το ελληνικό πρόβλημα μπορούσε να γίνει συστημικό για την Ευρωζώνη. Ωστόσο, παράλληλα, αναδείχθηκαν και τα εμπόδια που θα δυσχέραιναν την αποτελεσματική διαχείριση της κρίσης. Πέρα από τη ρήτρα μη διάσωσης της ΟΝΕ, γράφει ο Βαν Ρομπτί, υπήρχε εκ μέρους ορισμένων εταίρων και «μια έλλειψη πολιτικής διάθεσης» να στηρίξουν μια χώρα «που είχε παραβεί όλους τους συμφωνημένους κανόνες». Επιπλέον, για κάποιους, το ενδεχόμενο προσφυγής της Ελλάδας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ήταν «ταπεινωτικό» για την Ευρώπη.

Ο πρώτος πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου περιγράφει τις προσπάθειές του να σφυρηλατήσει τη συμφωνία για μία κοινή διακήρυξη, σε συναντήσεις με τον κ. Παπανδρέου, την Άγκελα Μέρκελ, τον Νικολά Σαρκοζί, τον Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, τον Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ και τον Ζαν-Κλοντ Τρισέ. Ο κ. Ρομπέι, συμφιλιωτικός, ευέλικτος, κατάφερε τελικά να πετύχει τους απαραίτητους συμβιβασμούς. Η κρίση, ωστόσο, δεν αναχαιτίστηκε.

Ο συγγραφέας ξαναπιάνει το νήμα την άνοιξη του 2012. Αφού γράφει εσφαλμένα για «πτώση της ελληνικής κυβέρνησης τον Φεβρουάριο», αναφέρεται στην κορύφωση της συστημικής κρίσης την Ευρωζώνη. Για τις αγωνιώδεις μέρες πριν από τον δεύτερο γύρο των ελληνικών εκλογών, τον οποίο επίσης τοποθετεί στις 19 -και όχι στις 17- Ιουνίου, αφηγείται: «Μετά από παράκληση ορισμένων πολύ ανήσυχων επαφών μου στην Αθήνα, είχα σκεφτεί σοβαρά το ενδεχόμενο να κάνω άμεσα έκκληση στον ελληνικό λαό εκ μέρους των Ευρωπαίων εταίρων του σε ένα τηλεοπτικό μήνυμα [...] Τελικά, ακολουθώντας τη συμβουλή Ελλήνων ηγετών, αποφάσισα να μην το κάνω».

Ο κ. Βαν Ρομπέι χαρακτηρίζει «στιγμή της αλήθειας» τη Σύνοδο Κορυφής στις 28-29 Ιουνίου, όπου συμφωνήθηκε η τραπεζική ένωση, και περιγράφει την επίσκεψη του Μάριο Ντράγκι στο γραφείο του το πρωί εκείνης της Παρασκευής: «“Χέρμαν”, μου είπε, “συνειδητοποιείς τι κάνατε όλοι σας χθες τη νύχτα; Αυτόν τον μπαλαντέρ χρειαζόμασταν”». Τέσσερις εβδομάδες αργότερα, ο κ. Ντράγκι εκφώνησε τη φημισμένη ομιλία στην οποία δεσμεύτηκε να κάνει «οτιδήποτε χρειαστεί» για τη διάσωση του ευρώ. Ήταν η αρχή του τέλους της οξείας φάσης της κρίσης.

Ενώ όμως ο κ. Ντράγκι ετοιμαζόταν για την κρίσιμη παρέμβασή του, «οι υπέρμαχοι μιας “Grexit” παρέμεναν πολύ δραστήριοι, τόσο στο Eurogroup των υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης όσο και έξω από αυτό». Το γεγονός αυτό, γράφει ο Βέλγος πρώην πρωθυπουργός, «ήταν ένα σοκ για μένα, μετά τη γενναία ψήφο του ελληνικού λαού».

«Απερίσκεπτοι πιστωτές»

Το βιβλίο του κ. Βαν Ρομπέι στέκεται σε πολλές από τις πιο δραματικές στιγμές της κρίσης: το δείπνο που είχε διοργανώσει στις 7 Μαΐου του 2010, στο οποίο μιλούσαν ακόμα για έναν μηχανισμό 60 δισ. ευρώ, δύο μέρες πριν συμφωνήσουν στα 750 δισεκατομμύρια· τις Κάννες, όπου ο Αυστραλός πρωθυπουργός έλεγε ότι ακόμα και στα πιο μικρά χωριά της χώρας του όλοι συζητούσαν για την παραμονή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη· την πτήση τσάρτερ της βελγικής πολεμικής αεροπορίας με την οποία ταξίδεψε στις Βρυξέλλες ο Νίκος Αναστασιάδης στις 24 Μαρτίου 2013, για να βρεθεί επείγοντως λύση στο κυπριακό αδιέξοδο.

Ο απερχόμενος πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου παραδέχεται –έστω με υπερβολικά ήπια γλώσσα- κάποια λάθη που έγιναν. Αναφέρεται, για παράδειγμα, στην απόφαση για συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε αναδιαρθρώσεις στην Ντοβίλ. Σημαντική είναι και η παρατήρησή του ότι μία πλήρης ιστορία της ευρωπαϊκής κρίσης θα πρέπει να εστιάσει, πέραν των

σπάταλων οφειλετών, και στους «απερίσκεπτους πιστωτές (των οποίων ο ρόλος έχει υποβαθμιστεί κάπως)».

Το βιβλίο κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Παπαδόπουλος, σε μετάφραση Γ. Καραμπέλα.

<http://www.kathimerini.gr/785416/article/politismos/vivlio/kapoi-i-sthn-ee-den-h8elan-na-diasw8ei-h-ellada>